

VOORSTEL ALGEMEEN BESTUUR 13 oktober 2022

Soort notitie: 1e Bestuursrapportage 2022 GR Sociaal		Datum 26-9-2022
Steller H. Polderman / M. Klink	E-mail J.polderman@rechtsteden.nl	Telefoonnummer 078-770 7002

Onderwerp

1^e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal

Voorstel

1. Kennisnemen door het AB van de reactie van het Dagelijks Bestuur GR Sociaal op de door de Drechtstedengemeenten ingebrachte zienswijzen op de 1^e burap 2022 GR Sociaal.
2. Instemmen met de 1e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal met daarin:
 - a) de voorgestelde begrotingswijzigingen;
 - b) de voorgestelde gemeentelijke bijdragen;
 - c) onttrekken van € 446.000 uit de bestemmingsreserve 'Uitvoeringskosten Tozo' ter dekking van de kosten die in 2022 gemaakt worden voor de uitvoering en controle van de Tozo;
3. Instemmen door het AB met het voorstel om voor de gemaakte kosten voor de energietoeslag de verdeelsleutel te baseren op de verhouding van de inkomsten uit het Rijksbudget dat gemeenten voor de energietoeslag ontvangen.
4. Kennisnemen door het AB van het feit dat indien het AB instemt met punt 2 de 1^e burap zoals deze nu voorligt op dit punt nog aangepast zal worden.
5. De stukken met de bijgevoegde aanbiedingsbrief doorzetten aan de colleges van de Drechtstedengemeenten.

Bevoegdheid

- financiële zaken (hoofdstuk 9 GRS);
- financiële verordening GRS.

Toelichting

Twee keer per jaar wordt het algemeen bestuur van de GR Sociaal geïnformeerd over de uitvoering van de begroting. Dit gebeurt met de 1^e en 2^e bestuursrapportage. Voor u ligt de 1^e bestuursrapportage van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal over het jaar 2022. Deze 1e bestuursrapportage betreft de periode januari tot en met april 2022. Deze rapportage heeft reeds voorgelegen in het AB van 30 juni 2022. Destijds is besloten om een zienswijzprocedure te doorlopen op deze Burap. Apart bij de vergaderstukken treft u aan de ontvangen zienswijzen en de reactie hierop van het Dagelijks Bestuur. Daarmee staat de 1^e bestuursrapportage opnieuw ter vaststelling op de agenda van AB d.d. 13 oktober 2022. Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen zijn beslispunten 3 en 4 inzake de verdeelsleutel voor energietoeslag toegevoegd aan dit voorstel. De bijgevoegde burap is vooralsnog onaangepast.

In deze bestuursrapportage wordt op basis van de realisatie in die periode een jaarprognose gegeven. Verschillen tussen de jaarprognose en de vastgestelde begroting worden toegelicht. Waar een grote mate van zekerheid is dat verschillen werkelijkheid worden, wordt een voorstel gedaan om de begroting te wijzigen dan wel als gevolg van genomen besluiten zoals met betrekking tot de Wet inburgering en de Energietoeslag. Er is geen sprake van nieuw beleid in deze Bestuursrapportage.

Samenvatting

Financiële effecten gemeenten

De voorgestelde begrotingswijzigingen hebben de volgende financiële effecten voor de gemeenten:

Financiële afwijkingen bijdragen gemeenten:

- Bestaanszekerheid versterken	€ 8,6 mln.;
- Ontwikkelen naar werk	€ 1,7 mln.;
- Zorgen voor ondersteuning	€ 2,3 mln.-/-
- Apparaatskosten	€ 0,5 mln.
Totaal hogere bijdragen gem.	€ 8,5 mln.

Per saldo dus een stijging van de gemeentelijke bijdragen van afgerond € 8,5 mln.

In de tabel hieronder worden, per opgave en per product, de begrotingswijzigingen in kaart gebracht. De belangrijkste afwijkingen mét financieel effect voor gemeenten worden vervolgens kort toegelicht.

(bedragen x 1.000)

		Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking saldo
Bestaanszekerheid versterken Totaal		17.529	20.418	2.889
Bestaanszekerheid versterken	Apparaat Bestaanszekerheid versterken	-171	3.164	3.335
	Budgetadvies en Schuldbemiddeling	0	0	0
	Inkomensondersteuning	4.234	3.788	-446
	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	-150	-150	0
	Minimabeleid	13.616	13.616	0
Ontwikkelen naar werk Totaal		1.011	-546	-1.557
Ontwikkelen naar werk	Apparaat Ontwikkelen naar werk	-241	-2.202	-1.960
	Inburgering	991	991	0
	Participatie	-280	123	403
	Statushouders	0	0	0
	WSW	542	542	0
Zorgen voor ondersteuning Totaal		-1.822	-3.056	-1.234
Zorgen voor ondersteuning	Apparaat Zorgen voor ondersteuning	178	-1.056	-1.234
	Begeleiding en kortdurend verblijf	0	0	0
	Huishoudelijke ondersteuning	-2.000	-2.000	0
	Hulpmiddelen	-289	-289	0
	Vervoer	289	289	0
Overhead	Apparaat Overhead	1.456	913	-544
Programmareserves		0	446	446
Endtotaal		18.174	18.174	0

Bestaanszekerheid versterken

- Bij Bestaanszekerheid versterken stijgen de kosten met in totaal € 8,6 mln. Hiervan heeft € 12,9 mln. betrekking op de eenmalige Energietoeslag en is budgettair neutraal verwerkt. De Energietoeslag is als nieuwe eenmalige vorm van categoriale bijstand per 1 april 2022 ingevoerd en wordt middels een begrotingswijziging aan het budget toegevoegd. Het budget dat voor de Drechtsteden beschikbaar wordt gesteld, was destijds bij het opstellen van deze 1^e burap in mei 2022 naar verwachting € 12,9 mln. Dit is inclusief de uitvoeringskosten. Deze budgetten worden volgens afspraak bij de 1^e bestuursrapportage bij gemeenten opgehaald (AB GRS 7 april 2022). In de 1^e Burap zoals deze nu voorligt bij deze notitie is de verdeling van de kosten verwerkt op basis van de sleutel voor de bijzondere bijstand. Het rijk heeft het instrument bijzondere bijstand ingezet om snelle uitkering van de energietoeslag mogelijk te maken. Om recht te doen aan dit doel stellen wij voor om een andere verdeelsleutel vast te stellen voor de energietoeslag. In deze notitie onder de kop "financiële consequenties" treft u hiervoor een nadere verdieping aan. Indien het AB instemt met het toepassen van een andere verdeelsleutel, zal op dit punt de 1e Burap alsnog geactualiseerd worden;
- De kosten van de reguliere dienstverlening dalen bij deze bestuursrapportage met € 4,3 mln. Deze daling is het saldo van lagere bijstandslasten als gevolg van de lagere klantaantallen in combinatie met een hogere prijs, hogere lasten BBZ, hogere lasten LKS én lagere kosten maatwerkvoorziening inkomenssteun C.Z.G.;
- Tegenover de kostenontwikkeling staat ook voor de gemeente ontwikkeling BUIG-budgetten die voor financiering van de kosten moeten worden ingezet. De laatste beschikking bij gemeenten geven aan dat er een daling is van BUIG-budgetten. De "nader voorlopige budgetten 2022" laten een daling zien van € 8,2 miljoen ten opzichte van de "voorlopige budgetten 2022". Bij deze bestuursrapportage neemt het geprognosticeerde tekort op de

BUIG-budgetten voor gemeenten neemt toe met € 4,9 mln. naar € 5,1 mln. (tekort primaire begroting 2022 was € 0,2 mln.). In de nader voorlopige budgetten zijn de beleidseffecten van het Rijk en de loon- en prijsbijstellingen nog niet verwerkt. De verwachting is dat bij de vaststelling van de definitieve budgetten dit alsnog een positief effect zal hebben op de hoogte van de budgetten. Om deze reden is dan ook geen € 5,1 mln. verwerkt in de kosten van de reguliere dienstverlening, maar € 3,5 mln. De resterende € 1,6 miljoen is opgenomen in de risicoparagraaf;

- In de lasten bij inkomensondersteuning is een bedrag opgenomen ter grootte van € 4,6 mln. in verband met Leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen. De kosten hiervan worden via DVO's in rekening gebracht bij gemeenten en verlopen budgettair neutraal door de Rijksvergoeding.

Ontwikkelen naar werk

- Per 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 van kracht. Bij de bepaling van het budget is in gezamenlijkheid gekeken naar de rijksmiddelen en de verdeling daarvan. Deze waren nog niet in de begroting 2022 verwerkt. Dat gebeurt via deze burap. De uitvoeringskosten van de Wet inburgering worden verhoogd met € 0,99 miljoen. Bij de primaire begroting was al € 0,3 miljoen opgehaald bij 4 gemeenten omdat toen nog sprake was van het feit dat 4 gemeenten de uitvoering bij de GRS neer zouden leggen. Later in 2021 hebben de andere Drechtstedengemeenten ook besloten gebruik te maken van diensten van de GRS. De kosten worden conform de gesloten DVO's met gemeenten afgerekend;
- De stijging van de kosten bij participatie van afgerond € 0,1 mln. is het saldo van verlenging van de pilot kinderopvang (€ 0,2 mln. Dordrecht/ Zwijndrecht) en een mutatie van totaal € 0,09 mln. centrumgemeente Dordrecht; stopzetten Startersbeurs, correctie BTW op de Regiodeal en het overhevelen van middelen uit 2021;
- De baten bij de Wsw worden verhoogd met € 0,5 mln. en zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2021. Conform de financieringsafspraken wordt het bedrag één-op-één doorgestort naar Drechtwerk. Deze kosten zijn voor de gemeenten budgettair neutraal.

Zorgen voor ondersteuning

- De verwachting voor de opgave Zorgen voor ondersteuning is dat we in 2022 ruimschoots binnen de begroting blijven. Met name de prognose op de huishoudelijke ondersteuning laat een onderbenutting zien van € 2 mln. Daarnaast houden we rekening met circa € 0,3 mln. hogere opbrengst eigen bijdrage CAK (verschuiving binnen de batenzijde van bijdrage gemeente naar klant).

Apparaatskosten

Per saldo stijgen de gemeentelijke bijdragen bij de apparaatskosten met afgerond € 0,5 mln. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door het saldo van de Wet Inburgering € 0,8 mln. (8,4 fte) en bijdragen van medewerkers die worden gedetacheerd vanuit de SDD € 0,3 mln.

Onzekerheden

De huidige situatie in Oekraïne, de nasleep van de coronamaatregelen en de hoge inflatie maken dat de ontwikkeling van de economie, de koopkracht en de arbeidsmarkt erg onzeker is. We verwachten dan ook dat ook de landelijke prognoses net als afgelopen twee jaar aan continue flinke bijstelling onderhevig zijn. Tevens zien we dat het kabinet op dit moment maatregelen formuleert die de effecten voor het koopkrachtverlies voor minima en middeninkomens dempt, waaronder de tegemoetkoming voor de energiekosten voor minima.

In deze conceptbegroting is nog niet verwerkt:

- de meicirculaire.

Aandachtspunt

Een belangrijk aandachtspunt in de eerste periode 2022 is nog steeds de lange wachttijd voor huishoudelijke ondersteuning en individuele begeleiding. Dit is een landelijk probleem. Zorgaanbieders hebben te maken met een krapte aan personeel. In combinatie met de stijgende vraag naar ondersteuning is het voor zorgaanbieders moeilijk om aan de vraag te voldoen. De inzet op preventie en voorliggende voorzieningen blijft daarom belangrijk voor deze opgave.

Toelichting op het voorstel

➤ *Aanleiding*

Bijgevoegd is de 1e bestuursrapportage 2022 van de GR Sociaal. Deze 1e bestuursrapportage betreft de periode januari tot en met april 2022. In deze bestuursrapportage wordt op basis van de realisatie in die periode een jaarprognose gegeven.

➤ *Beoogd resultaat*

Vaststellen van de voorgetelde begrotingswijzigingen en voorgestelde gemeentelijke bijdragen.

➤ *Argumenten*

Zie boven.

➤ *Kanttekeningen*

Geen

Consequenties

➤ *Financiële consequenties*

De 1^e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal leidt tot wijzigingen van de begroting en de gemeentelijke bijdragen.

Voor de begrotingswijziging voor de energietoeslag geldt dat het totaalbedrag dat de Drechtsteden ontvangen vanuit het Rijk voor het verstrekken van deze toeslag wordt opgehaald door de GR-sociaal, conform AB-besluit van 7 april 2022. Deze middelen vallen onder de categorie bijzondere bijstand. Het rijk heeft het instrument bijzondere bijstand ingezet om snelle uitkering van de energietoeslag mogelijk te maken. In de eerste Burap zoals deze op 30 juni 2022 reeds in het AB ter bespreking lag en zoals deze voor nu bij deze notitie is toegevoegd was voorgesteld om de gemaakte kosten voor de Energietoeslag over gemeenten te verdelen op basis van de geldende financieringsafspraken. Hiermee wordt bedoeld op de in 2022 geldende verdeelsleutel voor de bijzondere bijstand (kostenverdeling op basis van vijf jaar voortschrijdend gemiddelde aantal bijstandsontvangers). Een aantal gemeenteraden heeft hierop zijn zienswijze kenbaar gemaakt. Zo geeft de raad van Sliedrecht aan: 'Het heeft onze voorkeur om deze op basis van nut, het werkelijk gebruik, te verrekenen. Dit is transparant en uitlegbaar en sluit aan op de nieuwe bijdrageverordening en de afgesproken wijze van kostenverdeling op het minimabeleid.' De raad van Zwijndrecht heeft het volgende aangegeven in de zienswijze bij de eerste Burap: 'Wij stellen voor de totale regionale energietoeslag die door het Rijk is toegekend aan onze 7 gemeenten in te zetten voor de kosten. Hierdoor wordt voorkomen dat er voor- en nadeelgemeenten voor de energietoeslag ontstaan.'

De financiering van de Energietoeslag dient een directe relatie te hebben met de ontvangen budgetten vanuit het rijk en zou niet moeten leiden tot enerzijds voordeelgemeenten (waarbij er een positief saldo is ten opzichte van het Rijksbudget) en anderzijds gemeenten die onevenredig nadelig uitkomen in de kosten t.o.v. het Rijksbudget. De verdeling van het Rijksbudget over gemeenten laat een significante discrepantie zien met de verdeelsleutel uit de Bijdrageverordening, die er toe zou leiden dat er voordeel- en nadeelgemeenten ontstaan. En dat geheel buiten de beïnvloedingsmogelijkheden van gemeenten om, want het gaat om een uitvoering van een eenmalige urgente Rijksregeling. Gezien de uitzonderlijke aard (beleidsarme, eenmalige uitvoeringsregeling) en de financiële omvang van de Energietoeslag wordt voorgesteld, mede op basis van de verschillende zienswijzen in de regio uit gemeenteraden, om voor de kosten van de Energietoeslag de verdeelsleutel toe te passen waarop de kosten op basis van de verhouding van de inkomsten uit het Rijksbudget worden verrekend. Dit is ook in lijn met het (romp)voorstel over de energietoeslag dat op verzoek van het AB in de vergadering van 8 september is doorgezet aan de Drechtstedengemeenten. Ook navolgende kosten voor de energietoeslag zullen op deze wijze verrekend worden. We gaan hierbij overigens uit van eenzelfde uitkering per inwoner per gemeente. Als een gemeente individueel af wil wijken ten opzichte van het voorgestelde bedrag zal dit per gemeente verrekend worden. Als van deze sleutel wordt uitgegaan, levert dit het volgende overzicht in tabel 2 op qua sleutel:

Tabel 2. Verdeelsleutel op basis van verhouding inkomsten Rijksbudget

Opgemerkt wordt dat voor de budgetten in onderstaande tabel van de meest recente informatie is uitgegaan die het Rijk heeft verstrekt. Deze budgetten zijn groter dan bij het opstellen van de 1^e burap bekend was. Daar ging het nog om € 12,9 miljoen (situatie april '22).

Gemeente	Rijksbudget	%
Alblasserdam	€ 1.050.786	4,98%
Dordrecht	€ 11.578.790	54,91%
Hardinxveld-Giessendam	€ 785.410	3,72%
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 1.269.652	6,02%
Papendrecht	€ 1.713.399	8,13%
Sliedrecht	€ 1.544.478	7,32%
Zwijndrecht	€ 3.143.537	14,91%
Totaal	€ 21.086.052	100%

➤ *Personele en organisatorische consequenties*

Niet van toepassing.

➤ *Juridische consequenties*

Niet van toepassing.

➤ *Relatie met andere beleidsvelden, organisaties en duurzaamheid*

Niet van toepassing.

Fatale termijn

Niet van toepassing.

Advies en draagvlak

De 1e bestuursrapportage is besproken in het Eigenarenoverleg. Zij voorziet deze bestuursrapportage van advisering.

Verdere procedure en uitvoering

Na besluitneming door het AB en eventuele aanpassing van de 1^e burap zal deze met bijgevoegde aanbiedingsbrief verzonden worden aan de colleges van de Drechtstedengemeenten, met verzoek deze ter informatie door te geleiden aan hun gemeenteraad.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

- 1^e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal.
- Concept aanbiedingsbrief aan colleges inzake de 1^e burap 2022.
- Reactie Dagelijks Bestuur GR Sociaal d.d. 26-09-2022 op de ingebrachte zienswijzen.
- Ontvangen zienswijzen en concept zienswijzen inzake de 1^e burap 2022.
- Ontwerp besluit AB GR Sociaal inzake 1^e burap 2022.